

HELSINGIN YLIOPISTO — HELSINGFORS UNIVERSITET

Tiedekunta — Fakultet Matemaattis-luonnontieteellinen		Laitos — Institution Ekologian ja systematiikan laitos, populaatiobiologian osasto	
Tekijä — Författare Anne Lehtonen			
Työn nimi — Arbetets titel Hirvikannan muutoksista Suomessa			
Oppiaine — Läroämne Morfologis-ekologinen eläintiede			
Työn laji — Arbetets art Pro gradu -tutkielma		Aika — Datum Heinäkuu 1997	Sivumäärä — Sidoantal 30
Tiivistelmä — Referat			
<p>Suomen hirvikannan koko on vaihdellut runsaasti viime vuosikymmeninä. 80-luvulla kanta kasvoi rajusti tehokkaan seurannan ja nuoriin ikäluokkiin kohdistetun metsästyksen seurauksena, mutta 90-luvulla kanta on vastoin odotuksia pienentynyt. Selvitin työssäni, mitä hirvikannallemme on kahdenkymmenen viimeisen vuoden aikana tapahtunut maan viidessätoista riistanhoitopiirissä. Lisäksi arvioin, voiko kannan kokoa ennustaa yksinkertaisen mallin avulla.</p> <p>RKTL:n riistan tutkimusosaston hirvityöryhmän aineiston (vuosilta 1974-1994) perusteella tein simulaation hirvikannan muutoksista kolmelle eri riistanhoitopiirille (Varsinais-Suomi, Etelä-Häme ja Pohjois-Savo). Muuttujina käytin talvikannan kokoa, syntyvyyttä ja metsästyksestä aiheutuvaa kuolleisuutta eli kaadettujen hirvien määriä. Lisäksi arvioin, miten hirvikannan tiheys sekä lehmien määrä sonnia kohti vaikuttaa vasatuottoon ja siten kannan kasvuun.</p> <p>Simulaatiot seurasivat todellista hirvikantaa melko hyvin. Kuitenkin hirvien liikkuminen piirien välillä osoittautui erittäin tärkeäksi tekijäksi. Muuttoliikettä on tutkittu hyvin vähän ja simulaatio antoi vain arvion alueen hirvien liikkeistä. Ennustettaessa seuraavien vuosien hirvikantoja arviot pitivät paikkansa korkeintaan kahdelle vuodelle (vaihdellen piireittäin), mutta tarpeeksi tarkkoja lukuja ei tällä arviointitavalla saa.</p> <p>Sekä talvikannan tiheys että kannan sukupuolijakauma vaikuttavat vasatuottoon ja kannan kasvuun. Vasatuotto paranee, kun lehmien määrä sonneihin verrattuna kasvaa. Toisaalta, vasatuotto on optimissaan, kun hirvikannan tiheys on 4 yksilöä 1000 hehtaarilla. Jos tiheys on suurempi tai pienempi, vasatuotto laskee.</p> <p>Koko Suomen hirvikantaa ja sen tulevia muutoksia on vaikea arvioida. Riistanhoitopiireittäin tehtävät arviot ovat tarkempia, mutta niissäkin vaihtelu on suurta. Sopivan metsästyksen arvioimiseksi on kannan koosta oltava tarkat arviot. Lisäksi olisi hyvä tuntea kannan rakenne ja hirvien muuttoliikkeet nykyistä paremmin. Tällöin metsästyksen kohdistaminen oikeisiin ikäryhmiin ja sukupuoliin olisi helpompaa.</p>			
Avainsanat — Nyckelord Hirvi (<i>Alces alces</i>), populaatioekologia, metsästys, populaatiokoko, populaatorakenne			
Säilytyspaikka — Förvaringställe Populaatiobiologian osaston kirjasto			
Muuta tietoa — Övriga uppgifter			